

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
NAXÇIVAN BÖLMƏSİNİN
İNCƏSƏNƏT, DİL VƏ ƏDƏBİYYAT İNSTİTUTU

ISSN 2311-8482

AXTARIŞLAR

(ədəbiyyatşünaslıq, folklorşünaslıq, dilçilik və sənətşünaslıq)

№ 2 (42)

*Jurnal 23 fevral 2013-cü il tarixdə Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçmişdir.
(Şəhadətnamə № MN-01/15)*

Naxçıvan, “Tusi” – 2022, cild 16

**AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI NAXÇIVAN BÖLMƏSİ
İNCƏSƏNƏT, DİL VƏ ƏDƏBİYYAT İNSTİTUTUNUN AXTARIŞLAR JURNALI**

**NAKHCHIVAN SECTION OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF
AZERBAIJAN RESEARCHES JOURNAL OF INSTITUTE OF ART, LANGUAGE
AND LITERATURE**

**НАХЧЫВАНСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
АЗЕРБАЙДЖАНА ПОИСКИ ЖУРНАЛА ИНСТИТУТ ИСКУССТВА, ЯЗЫКА
И ЛИТЕРАТУРЫ**

2011-ci ildən dərc olunur • Published since 2011 • Публикуется с 2011 года

Jurnal AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən nəşr olunur.

The journal is published by the Institute of Art, Language and Literature of ANAS
Nakhchivan Branch Ofise

Журнал издается Институтом Искусств, Языка и Литературы Нахчыванского Отделения
НАНА

REDAKSİYA HEYƏTİ

Baş redaktor

Ə.A.Quliyev

İ.Ə.Həbibbəyli, M.K.İmanov, Ə.Ə.Salamzadə, C.A.Qiyasi, S.G.Rzasoy, F.Y.Xəlilov,
H.A.Yurttaş, A.K.İmanov, İ.E.Məhərrəmov, F.H.Rzayev,
R.Ə.Zülfüqarov (*məsul katib*)

EDITORIAL BOARD

Chief editor

A.A.Guliyev

I.A.Habibbeyli, M.K.Imanov, A.A.Salamzada, J.A.Giyasi, S.G.Rzasoy, F.Y.Khalilov,
H.A.Yurttash, A.K.Imanov, I.E.Maharramova, F.H.Rzayev,
R.A. Zulfugarov (*executive secretary*)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Главный редактор

А.А.Гулиев

И.А.Габиббейли, М.К.Иманов, А.А.Саламзаде, Дж.А.Гияси, С.Дж.Рзасой, Ф.Ю.Хали-
лов, Г.А.Юртташ, А.К.Иманов, И.Е.Мегерремова, Ф.Г.Рзаев,
Р.А.Зульфугаров (*ответственный секретарь*)

Ünvan: Naxçıvan şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 35, tel.: (036) 550-12-67

Address: Nakhchivan, Haydar Aliyev av., 35, phone: (036) 550-12-67

Адрес: Нахчыван, пр. Гейдар Алиева, 35, тел.: (036) 550-12-67

M Ü N D Ə R İ C A T

İsmət Cəfərova – Sentimentalist nəsrin əvəzsiz nümunəsi “Clarissa: Or the history of a young lady”	12
Türkan Həsənzadə – XIX əsr ingilis ədəbiyyatı nümayəndələrinin hekayələrinin xarakterik xüsusiyyətlər.....	19
Taleh Hüseynov – Kərbəla faciəsinin qəhrəman qadınları XIX əsr Azərbaycan məqtəl ədəbiyyatında haqqında	24

FOLKLORŞÜNASLIQ

Əkrəm Hüseynzadə – “Oğuznamə” mifoloji tədqiqat əsəri kimi	29
Tural Adışirinov – “Azərbaycanın şimal-qərb bölgəsinin folklorunda çevrilmə motivi	36

DİLÇİLİK

Firudin Rzayev – Azərbaycan torpağı Naxçıvan ərazisinin etnogenezi və tarixindən ermənilərin “tarix və etnogenezi” oğurluğu	41
Aysel Məmmədbəyli – Köçürmələrin mətnin ritorik strukturunda rolu: referensial köçürmələr	47
Elnaz Əliyeva – Konversiya söz yaradıcılığı vasitələrindən biri kimi	53
Aidə Cəlilzadə – Media diskursunda işlənən abreviaturların tematik bölgüsünə dair	59
Elçin Mirzəyev – İngilis dilində frazeoloji birləşmələrin leksik-semantik xüsusiyyətləri və onların tərcümə problemləri	66
Fəxrəddin Eylazov – Dillərin inteqrasiyasında beynəlmiləl terminlərin rolu	71
Arif Zeynalov – Bir aforizmin tarixinə aid	76
Rəna Məhərrəmov – Rus dilində “vicdan” konsepsiyası	81
Aysel Yusifli – Fəal interaktiv təlimin tədrisə gətirilməsinin əhəmiyyəti	88
Rəmziyyə Əkbərova – Nitq və ünsiyyət mədəniyyəti	93

SƏNƏTŞÜNASLIQ

İnara Məhərrəmov – XX əsrin 30-cu illərində Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılıq üslubunun formalaşması	98
Əli Qəhrəmanov – Naxçıvan Rəssamlıq Məktəbinin yetirməsi: əməkdar incəsənət xadimi Əyyub Hüseynov	107
Ülviyyə Gülər – S. Raxmaninovun fortepiano və orkestr üçün 2 nömrəli konsertinin I hissəsi üçün bəzi ifa tövsiyələri	113
Bəxtiyar Yusufov –Günəş işığında və kölgədə portretin etüdü	122

İsmayıl Mürsəlov – Görkəmli bəstəkar Vasif Adıgözəlovün səhnə əsərləri	127
Ülviyyə Həmzəyeva – İbrahim Safi yaradıcılığında natürmort janrı	131
Rəna Cəfərova – XIX əsrin sonu XX əsrin 20-ci illərində milli fortepiano ifaçılıq sənəti musiqi təhsilində əsas sahələrdən biri kimi	139
Fazil Əsədov – Niyazi Tağızadə - Hacıbəyov	145
Rəfiqə Quluzadə – Rus bəstəkarlarının fortepiano əsərləri xalq artisti Yeganə Axundovanın təfsirində	149
İradə Bayramova – Qacarlar dövrü qadın sinə zinət əşyaları	156
Natəvan Əliyeva – Azərbaycan milli geyimində bəzək əşyalarının dekorativ rolu	162
Günəl Soltanzadə – Qloballaşma prosesinin “Batin”i və “Zahir”i tərəflərinin təzahürü və onun Azərbaycan musiqi mədəniyyətinə təsiri.	166
Aytən Əfəndiyeva – Azərbaycanın xalq rəssamı Eldar Mikayıladənin monumental tərtibat işlərinin bədii xüsusiyyətləri	174
Günəl Qacarova – Əməkdar rəssam Nüsrət Hacıyevin “Şeirli nağıllar” kitabına çəkdiyi illüstrasiyaların bədii xüsusiyyətləri	179
Günəl Eyvazzadə – Professor Nigar usubovanın pedaqoji repertuarında konsert janrının ifaçılıq prinsiplərinə dair praktiki göstərişləri	183
İmran Mehdiyev – Heykəltaraş Həyat Abdullayevanın yaratdığı Vəcihə Səmədovanın portreti haqqında	190
Aynur Quliyeva – Hüseyn Cavidin musiqi dünyası	194
Leyli Səmədova – Qazaxstan xalçalarının hazırlanma üsul və texnikasına görə növləri	201
Naibə Şahməmmədova – Vasif Allahverdiyevin “Gül açdı” Azərbaycan xalq mahnısı əsasında yazdığı variasiyalarda fortepiano ifaçılıq xüsusiyyətləri	207
Tural Ağayev – Xalq rəssamı Arif Qazıyevin yaradıcılığında qadın obrazı.....	215
Nicat Paşayev – Azərbaycan muğamlarında eyniadlı şöbələrin tətbiqi məsələləri	220
Mahizər Məhərrəmov – Müasir Azərbaycan xalçalarında ənənəvilik və konseptualıq	227
Vəfa Yüzbaşıyeva – Azərbaycanda boyakarlıq sənətinin tarixi	232
Pərvanə Muradi – Qrafik dizaynda kompozisiyanın rolu	236
Maşidə Niğmet Məmiş Mehmet – Azərbaycan muzeylərində saxlanılan Türkiyə maddi-mədəniyyət nümunələri	241
Sevda Hüseynova – Azərbaycan Musiqi mədəniyyətində alətsünaslığın inkişafı mərhələlərinin tədqiqi.....	246
Məsumə Quluzadə – Naxçıvanın orta əsr qalalarının memarlığı	253
Ruhiyyə Dünyamahyeva – Azərbaycanda konsert janrının təşəkkülü. C.Cahangirovun skripka və orkestr üçün konserti, H. Xanməmmədovun tar və xalq çalğı alətləri üçün I konserti milli konsert janrının inkişafında əhəmiyyətli əsərlər kimi	261
Şanə Məmmədova – Vasif Allahverdiyevin kiçik həcmli əsərləri	267
Emil Ağayev – Azərbaycan təsviri və dekorativ-tətbiqi sənətində qələbə mövzusu	272
Fidan Cəfərova – Azərbaycan teatr səhnəsində Hüseyn Cavidin “İblis”pyesinin bədii tərtibatına dair	276
Şəbnəm Maqsudova – Çağdaş zərgərlik XIX əsr ənənələrinin izi ilə	284

Günel Kazımova – Elmira Şahtaxtinskaya yaradıcılığında plakat janrı	288
Şəbnəm Şirinova – EMuğamların nota salınmasının tarixi əhəmiyyəti.....	292
Günay İsmayılova – Musiqi dərslərinin formalaşmasında gənc nəslin tərbiyəvi imkanları	295
Kəmalə Mustafayeva – Bayram Hacızadənin yaradıcılığında mövzu müxtəlifliyi.	299
Əbülfəz Quliyev – Ədəbi-bədii dilimiz yeni araşdırmalar işığında.....	310
Sultan Seyidova – Azərbaycan dilçiliyinin axıncı korifeyi	315

CONTENTS

LITERATURE STUDIES

Ismat Jafarova – An invaluable example of sentimentalist prose “Clarissa: or the history of a young lady”	12
Turkan Hasanzade – Characteristics of the stories of representatives of English literature of the 19th century	19
Taleh Huseynov – A Women-heroines of the Karbala tragedy in the Azerbaijani literature of the XIX century	24

FOLKLORE STUDIES

Akram Huseynzadeh – “Oguzname” as a mythological research work	29
Tural Adishirinov – The motive of transformation in the folklore of the north-western region of Azerbaijan	36

LINGUISTICS

Firudin Rzayev – The stealing of "history and ethnogenesis" of the armenians from the ethnogenesis and history of Nakhchivan province, the land of Azerbaijan	41
Aysel Mammadbayli – The role of references in the rhetoric structure of the text: referential extracts	47
Elnaz Aliyeva – Conversion as a means of word formation	53
Aida Jalilzada – About thematic division of abbreviations used in media discourse	59
Elchin Mirzayev –Lexical-semantic characteristics of phraseological combinations in English and their translation problems	66
Fakhraddin Eylazov – The role of international terms in languages integration	71
Arif Zeynalov – To the history of one aphorism	76
Rana Maharramova – The concept of "conscience" in Russian.....	81
Aytaj Yusifli – The importance of bringing active interactive learning into education	88
Ramziyya Akbarova – Culture of speech and communication	93

ART STUDIES

Inara Maharramova – Aformation of creative style of azerbaijani composers in the 30s of the XX century.....	98
Ali Gahramanov – Graduator of Nakhchivan Art School: Honored art worker Eyyub Huseynov	107
Ulviya Gular – Some performance recommendations for the I part of the concerto no. 2 for piano and orchestra by S. Rachmaninov	113
Bakhtiyar Yusufov – The etude of portrait in sunlight and shadow	122
Ismayil Mursalov – Outstanding composer V.Adigozalov’s stage works	127
Ulviyya Hamzayeva – Stil life genre in the works of Ibrahim Safi	131
Rana Jafarova – The art of performing national piano as one of the main areas of music education at the end of XIX and in the 20s of XX century	139
Fazil Asadov – Niyazi Tagizade - Gadzhibayov	145
Rafiga Quluzadeh – Piano works by russian composers interpreted by people’s artist Yegana Akhundova	149
Irada Bayramova – Women’s breast jewelry of the Qajar period	156
Natavan Aliyeva – Decorative role of accessories in Azerbaijan’s national costume	162
Gunel Soltanzadeh – Manifestation of the "internal" and "external" sides of the globalization process and its impact on Azerbaijani music culture.....	166
Aytan Afandiyeva – Artistic features of the monumental design works of the people's artist of Azerbaijan Eldar Mikayilzade	174
Gunel Gajarova – The artistic feature of the illustrations made by honoredartist Nusrat Hajiyevev to the book “Magic tales”.....	179
Gunel Eyvazzadeh – Genre of the concerto in the pedagogical repertoire of professor Nigar Usubova practical recommendations on the principles of execution	183
Imran Mehdiyev – About the portrait of VajihaSamedova, created by the sculptor Hayat Abdullaeva	190
Aynur Quliyeva – Hussein Javid’s music world	194
Leyli Samadova – According to the method and technique types of Kazakhstan carpet making	201
Naiba Shahmammadova – Characteristics of piano performance in the variations written by V. Allahverdiyev on the basis of the Azerbaijan folk song "Gul achdi"	207
Tural Agayev – The female image in the activity of people’s artist Arif Gaziyevev ..	215
Nijat Pashayev – Issues of application of single departments in Azerbaijani mughams	220
Mahizar Maharramova – Traditional nature and conceptuality in modern Azerbaijani carpets	227
Vafa Yuzbashyeva – History of painting art in Azerbaijan	232
Parvana Muradi – The role of composition in graphic design.....	236

Mashide Nigmet Memish Mehmed – Samples of material culture of Turkiye in the collections of museums of Azerbaijan.....	241
Sevda Huseynova – Study of the stages of development of instrumentology in the musical culture of Azerbaijan	246
Masuma Guluzadeh – Architecture of medieval fortresses of Nakhchivan	253
Ruhiyya Dunyamaliyeva – Establishment of the concert genre in Azerbaijan. J. Jahangirov's concert for violin and orchestra, H. Khanmammadov's I concert for string and folk instruments as important works in the development of the national concert genre	261
Shana Mammadova – Small works of the composer Vasif Allahverdiev	267
Emil Aghayev – Theme of victory in the fine arts and decorative-applied arts of Azerbaijan.....	272
Fidan Jafarova – On the artistic design of the performance of Hussein Javid “Iblis” on the Azerbaijani theater stage.....	276
Shabnam Magsudova – Contemporary jewelry in the footsteps of nineteenth-century traditions	284
Gunel Kazimova – Creation of Elmira Shahtakhtinskaya poster genre	288
Shabnam Shirinova – Historical significance of notating mugams	292
Gunay Ismailova – Educational opportunities of the young generation in the formation of music lessons	295
Kamala Mustafayeva – Variety of themes in Bayram Hajizade’s works	299
Əbulfaz Guliyev –Our literary and artistic language in the light of new research	310
Sultan Seyidova –The last origin of Azerbaijan linguistics	315

СО Д Е Р Ж А Н И Е

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Исмат Джафарова – Бесценный образец сентиментальной прозы «Кларисса, или история молодой леди».....	12
Тюркан Гасанзаде – Характеристика рассказов представителей английской литературы XIX века	19
Талех Гусейнов – Женщины-героини трагедии Кербела в Азербайджанской литературе XIX века	24

ФОЛЬКЛОРИСТИКА

Акрам Гусейнзаде – «Огузнама» как мифологическое исследование	29
Турал Адиширинов – Мотив трансформации в фольклоре северо-западного региона Азербайджана	36

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Фирудин Рзаев – Воровства «истории и этногенез» армян, из истории и этногенеза Нахчыванской территории Азербайджана	41
Айсель Мамедбейли – Роль референции в риторической структуре текста: референциальный перенос	47
Эльназ Алиева – Преобразование как средство образования слов	53
Аида Джалилзаде – О тематическом разделе сокращений в медиадискурсе ...	59
Эльчин Мирзоев – Лексико-семантическая характеристика фразеологических сочетаний в английском языке и проблемы их перевода.....	66
Фахреддин Эйлазов – Роль международных терминов в языковой интеграции	71
Ариф Зейналов – К истории одного афоризма.....	76
Рена Магеррамова – Концепт «совесть» в русском языке	81
Айтадж Юсифли – Важность внедрения активного интерактивного обучения	88
Рамзия Акберова – Речь и культура общения	93

ИСКУССТВОВЕДЕНИЕ

Инара Магеррамова – Формирование творческого стиля Азербайджанских композиторов в 30 годы XX века.....	98
Али Гахраманов – Воспитанник Нахчыванской художественной школы:	

заслуженный искусственный деятель Эйюб Гусейнов	107
Ульвия Гюлер – Некоторые исполнительские рекомендации к I части концерта №2 для фортепиано с оркестром С.Рахманинова.....	113
Бахтияр Юсифов – Этюд портрета в солнечном свете и в тени	122
Исмайыл Мурсалов – Сценические произведения выдающего композитора В.Адыгезалова	127
Ульвия Гамзаева – Жанр натюрморта в творчестве Ибрагима Сафи.....	131
Рана Джафарова – Национальное фортепианное искусство как одно из основных направлений музыкального образования в конце XIX начале XX вв.....	139
Фазил Асадов – Ниази Тагизаде - Гаджибаев.....	145
Рафика Гулузаде – Фортепианные произведения русских композиторов в интерпретации народной артистки Еганы Ахундовой	149
Ирада Байрамова – Женские нагрудные украшения периода Каджаров	156
Натаван Алиева – Декоративная роль фурнитуры в национальном костюме Азербайджана.....	162
Гюнель Султанзаде – «Внутренние» и «Внешние» проявления процесса глобализации и его влияние на Азербайджанскую музыкальную культуру	166
Айтен Эфендиева – Художественные особенности монументально-оформительских работ народного художника Азербайджана Эльдара Микаилзаде	174
Гюнель Гачарова – Художественные особенности иллюстраций заслуженного художника Нусрата гаджиева к книге «Волшебные сказки».....	179
Гюнель Эйвазаде – Жанр концерта в педагогическом репертуаре профессора Нигяр Усубовой практические рекомендации по принципам исполнения	183
Имран Мехтиев – О портрете Ваджихи Самедовой, созданной скульптором Хаят Абдуллаевой	190
Айнур Гулиева – Музыкальный Мир Хусейна Джавида	194
Лейли Самадова – Виды Казахских ковров по методу и технике производства.....	201
Найба Шахмамедова – Характеристика фортепианного исполнения в вариациях В. Аллахвердиева на основе Азербайджанской народной песни "Гюл ачди" ..	207
Турал Агаев – Образ женщины в творчестве народного художника Арифга Газиева.....	215
Ниджат Пашаев – Вопросы применения единых отделений в Азербайджанских мугамах	220
Махизар Магеррамова – Традиционность и концептуальность в современных	227
Вафа Юзбашев – История искусства живописи в Азербайджане	232
Парвана Мореди – Роль композиции в графическом дизайне	236
Машиде Нигмет Мемиш Мехмед – Образцы материальной культуры Турции в собраниях музеев Азербайджана	241
Севда Гусейнова – Изучение этапов развития инструментологии в музыкальной культуре Азербайджана	246
Масума Гулузаде – Архитектура средневековых крепостей Нахчывана.....	253

Рухия Дунямалиева – Становление концертного жанра в Азербайджане. концерт для скрипки с оркестром Дж. Джангирова, I концерт для струнных и народных инструментов Х. Ханмаммадова как важные произведения в развитии национального концертного жанра	261
Шана Мамедова – Малые произведения композитора Васифа Аллахвердиева	267
Эмиль Агаев – Тема победы в изобразительном и декоративно-прикладном искусстве искусство Азербайджана	272
Фидан Джафарова – О художественном оформлении спектакля Гусейна Джавида «Иблис» на Азербайджанской театральной сцене	276
Шабнам Магсудова – Современные украшения по следам традиций девятнадцатого века	284
Гюнель Казимова – Творение Эльмиры Шахтагинской жанр постера	288
Шабнам Ширинова – Историческое значение обозначения мугамов	292
Гюнай Исмайлова – Воспитательные возможности молодого поколения в формировании уроков музыки	295
Камала Мустафаева – Разнообразие тем в творчестве Байрама Гаджизаде.....	299
Абульфаз Гулиев –Исследований наш литературно-художественный язык в свете новых исследований	310
Султан Сеидова – Последнее начало Азербайджанского языка	315

EMIL AGHAYEV*

THEME OF VICTORY IN THE FINE ARTS AND DECORATIVE-APPLIED ARTS OF AZERBAIJAN

If we look at the history of the world, war scenes play an important role. Azerbaijan is one of the countries that encountered these historical war scenes. After gaining independence, Azerbaijan faced the threat of losing its territory. For 30 years, the occupation of Karabakh, the destruction of our historical, religious and architectural monuments, and failed diplomatic negotiations made war inevitable. As a result of another ceasefire violation by Armenia on September 27, 2020, Azerbaijan began to fight to protect its territorial integrity. After liberating villages, settlements and cities for 44 days, they liberated our cultural capital Shusha on November 8 and celebrated Victory Day in golden letters in our history. The victory of the Azerbaijani army in Karabakh necessitated the creation of new works in all fields of art, especially fine arts. In this article, Ibrahim Hasanov's "End of Aggression", Elshan Sarkhanoglu's "Victory", Orkhan Huseynov's "We are the winner", Adil Shikhaliyev's "Wedding in Shusha", Emin Seyidov's "Cıdır plain" works are analyzed in the context of art criticism.

Keywords: Azerbaijan, Karabakh, Shusha, Victory, fine arts, decorative-applied arts

If we look at all stages of history, the struggle of peoples to preserve their territorial integrity is important. Azerbaijan is one of the countries where these historical war scenes are widely covered. The attack on the territories of Azerbaijan after gaining independence, the ethnic cleansing carried out by the Armenians against our people, led to tragedies. For 30 years, the occupation of Karabakh, the destruction of our historical, religious and architectural monuments, and failed diplomatic negotiations made war inevitable. As a result of the ceasefire violation by Armenia on September 27, 2020, Azerbaijan began to fight to protect its territorial integrity. Under the leadership of Supreme Commander-in-Chief Ilham Aliyev, our brave boys liberated villages, settlements and cities for 44 days, liberated our cultural capital Shusha on November 8 and celebrated Victory Day in golden letters in our history. The victory of the Azerbaijani army in Karabakh necessitated the creation of new works in all fields of art, especially fine arts. Given that art is closely linked to society and history, we must emphasize the different views of our artists on the theme of Victory in our fine and decorative-applied arts. The sculptor Ibrahim Hasanov presented the image of a soldier trying to protect his territorial integrity in his work "End the Aggression" (fig 1). Demands an end to the occupation with a weapon in one hand, a flag and the other. The artist, who prefers gypsum, skillfully expresses his patriotic feelings.

Fig1. Ibrahim Hasanov "The End of Aggression" (2021) (sculpture, plaster 70x30x35 cm)

Elshan Sarkhanoglu based the dynamics of the line in the composition "Victory" (fig 2) on an abstract color scheme. Reflecting the struggle of our army to defend the lands, the artist presented a general image of Victory in red and blue.

In Emin Seyidov's "Cıdır Plain" (fig 5) he presented the history of our people, the national game of chovken. Dynamics, history, color scheme draws attention to the national game played in our free lands. The tricolor flag of Azerbaijan will forever witness the game of chovken on the Cidir plain.

"We are the winner" (fig 3) is one of the works of Orkhan Huseynov, which will be considered successful in the modern fine arts of the poster genre. Melismas based on national traditions, especially in the miniature style, bring a fairy tale. In the general veduta of Shusha, the mugam trio, the nightingale, and the women walking barefoot are the joy of the people who won the victory.

Fig 2. Elshan Sarkhanoglu "Victory" (2021) (canvas, oil paint, 150x390 cm)

Fig 3. Orkhan Huseynov "We are the winners" (2021) (poster, 80x60 cm)

Adil Shikhaliyev, who is famous for his tapestries, was released in the composition "Wedding in Shusha" (fig 4). Surrounding the loops with free colors brings a new breath to our cultural capital.

Fig 4. Adil Shikhaliyev “Wedding in Shusha” (2021) (tapestry, 120x90 cm)

Fig 5. Emin Seyidov “Race plain” (canvas, oil paint, 120x70 cm)

The presentation of works on the theme of patriotism by our artists should be especially emphasized in the description of the victory of the Azerbaijani people and in our decorative-applied art. Artists who revive our historical Karabakh in their works attract the attention of the audience with their works, which are an important stage in the fine and decorative-applied arts of modern Azerbaijan, inspired by the liberation of our lands and the victory of our people.

REFERENCES

1. Ağayev E. “Theme of victory in Azerbaijani painting”//“Problems of arts and culture” international scientific journal// Azerbaijan National academy of sciences institute of architecture and art//2022 №1 (79) //p 80-86

2. Əliyev Z. "Qarabağ savaşı qaliblərinin tərənnümü" // Mədəniyyət qəzeti //20 yanvar 2020// S 7

**Teacher of the subject combination commission
"Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical
College under the Azerbaijan State Pedagogical University
E-mail:emilaghayev93@mail.ru*

Emil Ağayev

AZƏRBAYCAN TƏSVİRİ VƏ DEKORATİV-TƏTBİQİ SƏNƏTİNDƏ QƏLƏBƏ MÖVZUSU

Dünya ölkələrinin tarixinə baxsaq müharibə səhnələri mühüm yer tutur. Bu tarixi müharibə səhnələrinə rast gəlinən ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Müstəqilliyini əldə etdikdən sonra Azərbaycan öz ərazilərinin itirilmə təhlükəsi ilə üzləşdi. 30 il ərzində Qarabağın işğalı, tarixi, dini, memarlıq abidələrimizin məhv edilməsi, uğursuz diplomatik danışıqlar müharibəni qaçılmaz edirdi. 2020-ci il 27 sentyabr tarixində ermənistanın növbəti dəfə atəşkəsi pozması nəticəsində Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü müdafiə etmək uğrunda mübarizəyə başladı. 44 gün ərzində kənd,qəsəbə, şəhərləri azad edərək 8 noyabr tarixində mədəniyyət paytaxtımız Şuşanı azad edərək, Zəfər gününü tariximizə qızıl həflərlə qeyd etdilər. Azərbaycan ordusunun Qarabağda qazandığı qələbə incəsənətin bütün sahələrində, xüsusilə təsviri sənətdə yeni əsərlərin yaradılmasını zərurət edirdi. Bu məqalədə İbrahim Həsənov "Təcavüzə son", Elşən Sərxanoğlu "Zəfər", Orxan Hüseynov "Biz qalibik", Adil Şixəliyev "Şuşada toy", Emin Seyidov "Cıdır düzü" əsərləri sənətsünaslıq kontekstində təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: *Azərbaycan, Qarabağ, Şuşa, Zəfər, təsviri sənət, dekorativ-tətbiqi sənət*

Эмиль Агаев

ТЕМА ПОБЕДЫ В ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМ И ДЕКОРАТИВНО-ПРИКАРНОМ ИСКУССТВЕ ИСКУССТВО АЗЕРБАЙДЖАНА

Если мы посмотрим на историю мира, сцены войны играют важную роль. Азербайджан является одной из стран, которые столкнулись с этими историческими военными сценами. После обретения независимости Азербайджан столкнулся с угрозой потери своей территории. За 30 лет оккупация Карабаха, разрушение наших исторических, религиозных и архитектурных памятников, провал дипломатических переговоров сделали войну неизбежной. В результате очередного нарушения Арменией режима прекращения огня 27 сентября 2020 года Азербайджан начал борьбу за защиту своей территориальной целостности. Освободив за 44 дня села, поселки и города, 8 ноября они освободили нашу культурную столицу Шушу и золотыми буквами в нашей истории отметили День Победы. Победа азербайджанской армии в Карабахе вызвала необходимость создания новых произведений во всех областях искусства, особенно изобразительного. В статье в искусствоведческом контексте анализируются произведения Ибрагима Гасанова «Конец агрессии», Эльшана Сарханоглу «Победа», Орхана Гусейнова «Мы победители», Адиля Шихалиева «Свадьба в Шуше», Эмина Сеидова «Джыдырская равнина».

Ключевые слова: *Азербайджан, Карабах, Шуша, Победа, изобразительное искусство, декоративно-прикладное искусство.*

(AMEA-nın müxbir üzvü Ərtegin Salamzadə tərəfindən təqdim olunub)

**Daxilolma tarixi: İlk variant 20.04.2022
Son variant 19.05.2022**

AMEA Naxçıvan Bölməsinin elmi nəşri
№ 2 (42)

Baş redaktor:	Zülfiyyə Məmmədli
Redaktor:	Sara Cəfərova
Korrektor:	Yelena Muxtarova
Operatorlar:	İlhamə Əliyeva, Aynur Təhməzova, Taleh Maxsudov

Yığılmağa verilmişdir: 24.05.2022

Çapa imzalanmışdır: 15.06.2022

Kağız formatı: 64x90 1/8

40.75 çap vərəqi. 324 səhifə

Sifariş № 169. Tiraj: 150